

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Nyt målgrupperedskab til vurdering af specialpædagogisk bistand

I forbindelse med sagen "[Revidering af Styrelsesvedtægt for Folkeskolen i Københavns Kommune](#)" godkendte

Borgerrepræsentationen d. 19. juni 2025 en ny målgruppebeskrivelse til vurdering af behovet for specialpædagogisk bistand, der erstatter de tidligere kategorier for specialtilbud. Forvaltningen vender nu som aftalt tilbage til Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) med en konkretisering af denne ny beskrivelse – målgrupperedskabet (bilag).

Dette notat beskriver baggrund, formål, inddragelse i forbindelse med udarbejdelsen af det nye målgrupperedskab, der er vedlagt som bilag.

Baggrund

Det nye målgrupperedskab tydeliggør, at specialpædagogisk bistand primært gives i almenskolen, samtidig med at det definerer en samlet målgruppe for segregerede specialtilbud.

Formål

Målgrupperedskabet er et værktøj målrettet praksis, og formålet er at tydeliggøre, hvor skillelinjen går for, hvornår skolelederen skal træffe afgørelse om specialpædagogisk bistand i almenskolen, og hvornår det er relevant at indstille til et segregeret specialtilbud via den centrale visitation. Udgangspunktet er, at langt de fleste børn med behov for specialpædagogisk bistand skal have støtte i almenskolen.

Inddragelse

Målgrupperedskabet er udarbejdet af forvaltningen med input fra andre kommuner, de faglige chefer, områdechefer og skoleledere fra både almen- og specialskoler.

04-08-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 15702

Dokumentnummer i F2
8520256

Sagsnummer i eDoc
2025-0245629

Sagsbehandler
Maria Rosenbeck Kvorning

Videre proces

Målgrupperedskabet sendes til skolelederne d. 13. august sammen med det øvrige materiale ifm. den nye visitationsmodel. Der er i alle områder planlagt skoleledermøder, hvor skolelederne introduceres til målgrupperedskabet og de nye arbejdsgange frem mod overgangen til den nye visitationsmodel oktober 2025. Målgrupperedskabet kan justeres pba. af de erfaringer, skolerne og den centrale visitation gør sig, når redskabet tages i brug.

Bilag

1. Målgrupperedskabet

Målgrupperedskab – til dialog om vurdering af målgruppe for specialpædagogisk bistand

Introduktion til målgrupperedskabet

Formål med målgrupperedskabet

Formålet med redskabet er at tydeliggøre, hvor skillelinjen går for, hvornår skolelederen skal træffe afgørelse om specialpædagogisk bistand i alment skolen, og hvornår det er relevant at indstille til et segregeret specialtilbud via den centrale visitation. Udgangspunktet er, at langt de fleste børn med behov for specialpædagogisk bistand skal have støtte i alment skolen.

Målgruppen for specialpædagogisk bistand beskrives således i Styrelsesvedtægten for folkeskolen i Københavns Kommune:

Specialundervisning og specialpædagogisk bistand

Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen og støtte, gives specialpædagogisk bistand. Specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter §20.2 gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse på alment skolen, så eleven bevarer tilknytningen til den lokale skole og KKFO og forbliver en del af fællesskabet. Skolen skal sikre et fokus på mangfoldige børnefællesskaber og inkluderende læringsmiljøer, samt yde den nødvendige bistand til elever med behov.

En mindre andel af eleverne vil have behov for mere vidtgående specialundervisningstilbud. Det er en lille andel af den samlede børnegruppe, som i deres livssituation, har behov for meget specialiserede rammer for at kunne trives og udvikle sig fagligt, socialt og personligt. Gruppen af børn kan samlet karakteriseres ved at have særlige, individuelle og betydelige støttebehov i en sådan grad, at der ikke kan skabes faglige og sociale deltagelsesmuligheder, inden for rammerne i den almene skole.

Hvem skal bruge redskabet?

Den primære målgruppe er *almenskolerne* (skoleledelse og teamet omkring barnet), som kan bruge redskabet i forbindelse med, at der skal træffes afgørelse om specialpædagogisk bistand. Vurderingen af barnets behov vil foregå i et tæt samarbejde med *den tværfaglige support*, som også kan indgå i dialog om læringsmiljøet og skillelinjen mellem specialpædagogisk bistand i hhv. alment skolen og segregerede specialtilbud.

Den centrale visitation kan rådgive skolerne og den tværfaglige support i redskabet. Den centrale visitation visiterer til specialpædagogisk bistand efter samme skillelinje, og har kompetence til at træffe endelig afgørelse om, hvilket specialtilbud barnet er i målgruppen for.

Sådan bruges målgrupperedskabet på skolen

Redskabet er et støtteredskab, som inviterer til dialog mellem de forskellige aktører omkring barnet. Redskabets udformning skal igangsætte en dialog om barnets funktionsniveau og deltagelsesmuligheder samt om det inkluderende læringsmiljø, de tiltag og indsatser der er afprøvet. I dialogen vil det være relevant, at teamet omkring barnet, repræsentant fra skoleledelsen samt evt. en supportmedarbejder deltager.

Målgrupperedskabet kan være med til at afgøre, om der skal udarbejdes en PPV - men kan også tages i brug i forbindelse med udarbejdelse af en PPV - før eller efter. Redskabet kan ikke stå alene og skal altid bruges i sammenhæng med det pædagogiske notat, en evt. PPV samt andre skrivelser og relevant viden om barnet og barnets kontekst.

Om barnet skal indstilles af skolen til et segregeret specialtilbud, beror altid på en konkret vurdering af barnets behov og konteksten, og det vil altid være den centrale visitation som træffer afgørelse om, hvorvidt barnet skal visiteres til et segregeret specialtilbud.

Redskabets opbygning

Redskabet indeholder udsagn om barnet og dets støttebehov samt udsagn om både iværksatte og nødvendige tiltag i læringsmiljøet.

Det er bygget op omkring tre niveauer - to niveauer i almenskolen og et segregeret niveau. Niveauerne viser en stigning i behovet for specialpædagogisk bistand samt de forventninger, der er til det inkluderende læringsmiljø.

1. Det første niveau (almen) beskriver den støtte og tilpasning af det inkluderende læringsmiljø og fællesskabet, som handler om almindelig inklusion. Her er der altså *ikke* tale om specialpædagogisk bistand, hvor det er nødvendigt at træffe en afgørelse.
2. Det midterste niveau (almen - specialpædagogisk bistand) er et kontinuum, som beskriver, at der er et stort spænd i de behov for specialpædagogisk bistand, der imødekommes i almenskolen.
3. Det tredje niveau (segregeret specialtilbud) beskriver niveauet af specialpædagogisk bistand, når der er tale om et segregeret specialtilbud, som den centrale visitation træffer afgørelse om.

Skolen kan ud fra tre forskellige temaer vurdere, hvor barnet/læringsmiljøet placerer sig i forhold til behovet for specialpædagogisk bistand.

Ud fra de forskellige temaer kan det vurderes, at barnet kan placeres forskelligt ud fra niveauerne. Placerer barnet sig primært i det andet niveau, vil det typisk være nødvendigt, at skolelederen træffer afgørelse om specialpædagogisk bistand i almenskolen. Først når barnet overvejende placerer sig på det tredje niveau - det segregerede niveau - bør det overvejes, om barnet skal indstilles til et segregeret specialtilbud via den centrale visitation.

Hvornår er redskabet relevant at tage i brug?

Redskabet er primært målrettet dialogen om de børn, som har brug for specialpædagogisk bistand i almenskolen og særligt dialogen om de børn, som er tæt på skillelinjen.

Det betyder også, at redskabet ikke skal bruges til den mindre gruppe af børn som fx aldrig har været i et alment dag- eller skoletilbud.

Målgrupperedskab - til vurdering af målgruppe for specialpædagogisk bistand

Niveau	Almen	Almen		Segregeret specialtilbud Vidtgående specialpædagogisk bistand
Tema		Specialpædagogisk bistand Afgørelse ved skolelederen		
				Afgørelse ved central visitation
1. Deltagelsesmuligheder Tiltag og indsatser i det inkluderende læringsmiljø Organisering af undervisningen og fællesskabet Understøttende og/eller differentierende tiltag (holddannelse, guidning og/eller individuel eller fysisk understøttelse)	Differentiering kan i høj grad imødekommes vha. særligt tilrettelagt læringsmateriale og holddeling, hvor barnet dog har brug for tættere guidning, opfølgning og repetition. Barnet kan indgå i gruppearbejde med let støtte. Barnet kan selvstændigt igangsætte opgaver med stilladsering som støtte. De specialpædagogiske behov kan imødekommes vha. klasserummets organisering og indretning.	Teamet omkring barnet arbejder med forberedelse og guidning til faglige og sociale fællesskaber, hvor der arbejdes med eksplicite øvebaner, som kræver opfølgning med det enkelte barn. De specialpædagogiske behov kan imødekommes vha. klasserummets organisering og indretning eller med enkelte justeringer tilpasset barnets støttebehov. Barnet har periodevis behov for særskilte læringsforløb, som ikke meningsfuldt kan tilgodeses i klassefællesskabet, men i stedet forløber 1-1 eller på	Barnet har behov for at opøve personlige, sociale eller læringsmæssige strategier, som kræver introduktion, tæt guidning, opfølgning og justering. Dette kan fx være at øve sig i at arbejde med mindre stilladsering fra den voksne, opøve initiering og længevarende fokus/opmærksomhed, sansemotorisk arbejde, hvor barnet endnu er for lille til selv at initiere og trække sig med henblik på selvregulering. Barnet skønnes at kunne profitere af tættere voksenguidning socialt og fagligt. Det skønnes, at ændringer i læringsmiljøet og støtte vil	Barnet har brug for tæt guidning og støtte det meste af dagen. Barnet har brug for en skolehverdag, hvor der kompenseres for dets vanskeligheder (i modsætning til et permanent fokus på opøvelse af personlige strategier). De specialpædagogiske behov fordrer, at flere fagligheder arbejder ind i barnets behov - på en integreret måde i barnets skolehverdag. De specialpædagogiske behov kræver en høj grad af specialpædagogiske kompetencer. Der er behov for særligt undervisningsmateriale, tekniske eller personlige hjælpemidler og/eller særlige

	Der kan være behov for særligt undervisningsmateriale, tekniske eller personlige hjælpemidler, så barnet kan deltage i fællesskabet og i skolearbejdet. Barnet har et begrænset behov for understøttende tiltag og kan imødekommes indenfor klasserummet og ved hjælp af fx forberedelse, holddannelse og social guidning.	små hold fx på tværs af årgang eller klassetrin. Der kan være behov for særligt undervisningsmateriale, tekniske eller personlige hjælpemidler, så barnet kan deltage i fællesskabet og i skolearbejdet. Barnet har et behov for understøttelse og differentiering, som delvis kan imødekommes indenfor klasserummet, men som må suppleres med guiden væk fra klassefællesskabet.	være tilstrækkeligt for at imødekomme barnets behov – og ikke nødvendigvis en høj specialiseringsgrad ift. barnets vanskeligheder Der kan være behov i form af særligt undervisningsmateriale, tekniske eller personlige hjælpemidler, så barnet kan deltage i fællesskabet og i skolearbejdet. Barnet skønnes i stand til ved hjælp af en understøttende ramme, holddeling og tæt voksenguidning at kunne udvikle personlige strategier og kompetencer. Barnet kan opnå progression på sin egen lærings- og udviklingskurve i en mere understøttende skoleramme med fokus på bl.a. visuel, auditiv, sensorisk og social understøttelse og skærmning.	kommunikationsformer, så barnet kan deltage i fællesskabet og i undervisningen. Barnet trives ikke i almenskolens fællesskaber og har ikke profiteret af de understøttende og differentierende tiltag i en så tilstrækkelig grad, at barnet trives og/eller kan opretholde et stabilt skolefremmøde. Barnet har brug for en vidtgående og meget specialiseret ramme med fokus på visuel, auditiv, sensorisk og social understøttelse og skærmning for at udvikle sig fagligt, personligt og socialt.
2. Funktionsniveau Barnets fysiske, psykiske og sociale muligheder for udvikling	Barnet opnår faglig, personlig, social og fysisk progression og udvikling ift. sit potentiale, selvom barnets udviklingskurve kan variere fra jævnaldrende.	Barnet har brug for støtte fysisk, psykisk eller socialt for at kunne deltage i den faglige undervisning og fællesskabet.	Barnet har i en periode eller vedvarende brug for væsentlig støtte fysisk, psykisk og/eller socialt for at kunne deltage i den faglige undervisning og i fællesskabet.	Barnet har typisk et funktionsniveau, der er kendetegnet ved betydelige og vedvarende vanskeligheder i forhold til deres jævnaldrende. Dette kan inkludere væsentlige kognitive udfordringer, sprog og

Barnets muligheder for at opretholde og deltage i det daglige liv Barnets faglige niveau	Barnet har mulighed for at deltage fagligt i undervisningen, men kan til tider have brug for nogen grad af støtte. Barnet har sociale kompetencer til i nogen grad at kunne bidrage og deltage aktivt i fællesskabet.	Barnets faglige niveau og/eller sociale deltagelsesmuligheder kræver en særlig form for støtte, træning eller indsats.	Barnet kan kun opnå bedre deltagelsesmuligheder, trivsel og faglig progression med specialpædagogisk støtte og træning.	kommunikationsvanskeligheder, sociale og emotionelle vanskeligheder samt fysiske og motoriske vanskeligheder.
3. Tilknytning til skolen, trivsel i fritids- og skoletilbud og socialt liv Venskaber i og udenfor skolen, KKFO, fritidsaktiviteter og socialt liv	Barnet har en tilknytning til sit almene skoletilbud, er overvejende i trivsel og har et socialt netværk. Barnet indgår i fritidsaktiviteter og har evne til at etablere og fastholde venskaber og sociale relationer.	Barnet har en tilknytning til sit almene skoletilbud og oplever det meningsfuldt at være i, men har brug for støtte til at opretholde tilknytning og trivsel. Barnet indgår i fritidsaktiviteter og har umiddelbart evne til at etablere og fastholde venskaber og sociale relationer, men kan have behov for støtte til dette.	Barnet har en svingende tilknytning til sit almene skoletilbud, oplever det til dels meningsfuldt at være i, men har behov for støtte til at indgå relevant i fællesskabet. Der kan være tale om udtalt udtrætning i løbet af en skoleuge. For at kunne fastholde et stabilt fremmøde er der behov for væsentlig støtte. Barnet indgår i få eller ingen fritidsaktiviteter og har brug for væsentlig støtte til at etablere og fastholde venskaber og sociale relationer.	Barnet har en væsentligt forringet livssituation og svært ved at opretholde tilknytningen til det aktuelle skoletilbud. Der er behov for en vedvarende og specialiseret specialpædagogisk indsats for at opretholde tilknytningen. Barnet indgår i meget få eller ingen fritidsaktiviteter og har store udfordringer med at etablere og fastholde venskaber og sociale relationer.